

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський університет Бориса Грінченка
Університетський коледж

„Затверджено”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

«20» листопада 2015 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
КОМПОЗИЦІЯ
галузь знань 0202 Мистецтво
для спеціальності 5.02020501 «Образотворче мистецтво»
(освітньо – кваліфікаційний рівень „молодший спеціаліст”)

Київ 2015

Робоча програма з дисципліни «Композиція» для студентів за напрямом підготовки 0202 Мистецтво, спеціальністю 5.02020501 «Образотворче мистецтво».

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) 5.02020501 «Образотворче мистецтво»

„11” Листопада 2015 року- 16с.

Розробники: Кормакова Тетяна Леонідівна, викладач вищої категорії, викладач – методист циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри циклової комісії викладачів образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол від. « 12 » Листопада- 2015 року №

Голова(циклової комісії) Ладоненко М.І.

Заступник директора

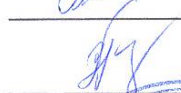
з навчальної роботи

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

(С.І. Дем'яненко)

(З.Л. Гейхман)

Протокол від « 18 » Листопада 2015 року №

„ 18 ” Листопада 2015 року

Голова

(Братко М.В.)
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
I. Опис предмета навчальної дисципліни	5
II. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	6
III. Програма навчальної дисципліни.....	7
Структура програми навчальної дисципліни	
IV. Навчально – методична карта дисципліни «Композиція».....	8
V. Теми практичних занять.....	9
VI. Самостійна робота.....	10
VII. Індивідуальні завдання.....	10
VIII. Методи навчання.....	11
IX. Методичне забезпечення курсу.....	11
X. Індивідуальне навчально – дослідне завдання.....	12
XI. Методи контролю.....	12
XII. Розподіл балів, які отримують студенти.....	13
XIII. Рекомендована література.....	14
Базова.....	14
Допоміжна.....	14
XIV. Інформаційні ресурси.....	15

Пояснювальна записка

Робоча навчальна програма з дисципліни «Композиція» є нормативним документом Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, розробленим цикловою комісією викладачів образотворчого мистецтва та дизайну, на основі освітньо – професійної програми підготовки молодших спеціалістів, відповідно до навчального плану для спеціальності 5. 02020501 «Образотворче мистецтво».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно – модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяг знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо – кваліфікаційної характеристики «молодший спеціаліст».

Обсяг курсу, відведений навчальним планом, становить 162 год., з них: лекційних - 10 год., практичних занять – 54 год., індивідуальна робота – 18 год., самостійна робота – 72 год., підсумковий модульний контроль – 8 год.

Завданням вивчення дисципліни «Композиція» є:

- опанування студентами теоретичних засад композиції, засвоєння законів, правил і прийомів композиції у процесі виконання вправ, творчих завдань;
- удосконалення навичок практичної діяльності, розвиток композиційного бачення, просторового мислення;
- комплексне застосування засобів композиції у створенні гармонійної композиції.

Вивчення дисципліни «Композиція» завершується екзаменом.

1. Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів - 4,5 кредити	Галузь знань 0202 Мистецтво	Нормативна	
	Напрямок підготовки <u>Образотворче мистецтво</u>		
Модулів – 4	<p>Спеціальність (професійне спрямування): <u>5.02020501</u> <u>«Образотворче мистецтво»</u></p>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 2		<p>Семестр</p>	
Загальна кількість годин – 162 год.			
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2,2 год. самостійна робота студента – 2 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «молодший спеціаліст»	4 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		24 год.	30 год.
		Самостійна робота	
		32 год.	40 год.
		Індивідуальні заняття:	
		8 год.	10 год.
		Модульний контроль	
		4	4
		Вид контролю: III семестр залік IV семестр екзамен	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Композиція» є: особистісний художньо – естетичний розвиток студента, формування базових компетентностей у художньо – практичній діяльності, що сприяє успішному входженню молоді людини в життя сучасного суспільства. Виховання потреби у творчому саморозвитку та духовному самовдосконаленні, професійному самовизначенні; розширення знань про композицію, її основні закони і правила, прийоми, властивості та засоби; поглиблення знань основних виражальних засобів графіки, живопису, скульптури, архітектури, дизайну та їх застосування у художній творчості; розвиток умінь створювати гармонійні композиції на площині та в об'ємі з використанням різних технік та матеріалів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Композиція» є:

- опанування студентами теоретичних засад композиції, засвоєння законів, правил і прийомів композиції у процесі виконання вправ, творчих завдань;
- удосконалення навичок практичної діяльності, розвиток композиційного бачення, просторового мислення;
- комплексне застосування засобів композиції у створенні гармонійної композиції.

Згідно з вимогами освітньо – професійної програми студенти повинні:

знати:

- предмет, завдання композиції;
- твори українських і зарубіжних митців, інтерпретацію їх образного змісту та аналіз засобів композиційної побудови;
- теоретичні засади композиції;
- основні терміни, свідоме їх застосування під час виконання вправ і тестових завдань, закономірності і закони композиції;
- різноманітні засоби художньої виразності і композиції, техніки та прийоми спрямовані на створення гармонійної композиції, виразного художнього образу.

вміти:

- застосовувати на практиці теоретичні знання;
- використовувати засоби композиції (лінія, штрих, пляма) в різноманітних завданнях і розуміти їх важливість в композиції;
- виконувати завдання з симетричною, асиметричною, ритмічною організацією композиції в таких жанрах як: пейзаж, сюжетна картина;

- виконувати начерки, замальовки в графічних техніках (олівець, вугілля, пастель, сангіна, соус, кольорові олівці) і володіти ними як основними засобами композиції;
- виховувати у студентів самостійне індивідуальне розуміння сучасного мистецтва, використовувати набуті вміння і навички у практичній діяльності.

У студентів мають бути сформовані такі компетентності:

- здатність до асоціативного, просторового, пластичного мислення, розвитку творчих здібностей, уяви, фантазії;
- вміння поглиблювати знання основних виражальних засобів композиції, їх свідоме застосування у художній творчості;
- здатність виражати особистісно – ціннісне ставлення до проявів естетичного в житті та мистецтві;
- здатність керуватися набутими композиційними знаннями та вміннями, отриманим досвідом у майбутній педагогічній діяльності;
- вміння удосконалювати навички створювати гармонійні композиції на площині та в об'ємі з використанням різних художніх технік і матеріалів (акварель, гуаш, пастель, сангіна, туш – перо, вугілля);
- вміння орієнтуватись у теоретичних засадах композиції);
- володіння основними законами, правилами, прийомами, властивостями та засобами композиції під час творчої діяльності;
- вміння аналізувати композиційну побудову мистецьких творів, використовуючи відповідну термінологію;
- застосування базових знань з композиції в подальшій професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття про композицію та її закономірності.

Тема1. Закони композиції.

Тема2. Прийоми композиції (вертикаль, горизонталь, монументальність, простір).

Змістовий модуль 2. Основні засоби композиції.

Тема1. Закономірності оптичного сприйняття точки і лінії на площині.

Тема2. Засоби композиції: лінія, крапка, пляма.

Змістовий модуль 3. Основні засоби композиції.

Тема 1. Правила композиції (ритм, симетрія, асиметрія, сюжетно – композиційний центр).

Тема 2. Колір як засіб виразності композиції.

Тема 3. Контраст і нюанс форми.

Тема 4. Масштаб і пропорції в композиції.

Змістовий модуль 4. Вивчення форм в природі.

Тема 1. Стилзація природних форм в різних видах мистецтв.

Тема 2. Стилзація природних форм у графіці і художньому конструюванні.

Виконання стилзації та створення виразного художнього образу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість тем						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
л		п	сем	інд	с.р.	м.к.	
Модуль 1. Поняття про композицію та її закономірності.	32	2	10	-	4	14	2
Модуль 2. Основні засоби композиції.	40	2	14		4	18	2
Модуль 3. Художні засоби виразності композиції.	48	2	14		6	24	2
Модуль 4. Вивчення форм в природі.	42	4	16		4	16	2
Усього годин:	162	10	54		18	72	8

V. Навчально – методична карта дисципліни «Композиція» II курс (III семестр)

Разом: 72 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 32 год.,
індивідуальна робота – 8 год., модульний контроль – 4 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	
Модулі	Змістовий модуль I									Змістовий модуль II					
Кількість балів за модулі без ІНДЗ	65 балів									55 балів					
Назва модуля	Поняття про композицію та її прийоми									Основні засоби композиції					
Лекції	1			2						3					
Дати															
Теми лекцій	Поняття про композицію. Закони композиції.		Прийоми композиції (вертикаль, горизонталь, простір, монументальність).							Закони оптичного сприйняття.		Основні засоби композиції (лінія, пляма, крапка, тон).			
Теми практичних занять	Виконання композиційних замальовок на аркушах паперу різних форматів (10 балів).		Створення пейзажу на основі уяви. Монументальність. Техніка – акварель (10 балів).		Створення гармонійної палітри кольорів (10 балів)		Композиція на тему: «Історичні постаті України» (10 балів)	Створення цілісної композиції з підкресленням формату, кольору, форми (10 балів)		Створення художнього образу за допомогою прямих і хвилястих ліній (10 балів)		Створення образних композицій з ліній і точок (вугілля, туш-перо) (10 балів)	Виконання малюнку різнохарактерних фантазій (10 балів)	Зображення форм предметів за допомогою ліній (10 балів)	Передача руху в композиції, застосування точок, ліній (10 балів)
Самостійна робота			Вертикаль в композиції. Копія в кольорі (5 балів)		Творча робота на урівноважування композиції. Техніка виконання довільна (5 балів)			Виконання сюжетної композиції з рухом (5 балів)		Виконання серії малюнків з тональною плямою на штрихування (5 балів)		Творча робота. Лінійний малюнок (5 балів)	Творча робота. Пляма, як засіб композиції (5 балів)	Творча робота з використанням всіх графічних засобів композиції (5 балів)	
ІНДЗ	Дослідження прийомів композиції в натюрморті. (30 балів)														
Підсумковий контроль	ПМК – 50 балів ЗАЛІК														

V. Навчально – методична карта дисципліни «Композиція» II курс (IV семестр)
Разом: 90 год., лекції – 6 год., практичні заняття – 30 год., самостійна робота – 40 год.,
індивідуальна робота – 10 год., модульний контроль – 4 год.

Тиждень	I	III	I V	V	VI	VII	VII	X	X I	XII	XIII	XIV	XV	X	XVII			
Модулі	Змістовий модуль III										Змістовий модуль IV							
Кількість балів за модуль без ІНДЗ	90 балів										85 балів							
Назва модуля	Художні засоби виразності композиції										Вивчення форми в природі							
Лекції	Правила композиції			Колір як засіб виразності композиції.	Контраст і нюанс в композиції	Масштаб і пропорції в композиції	Стилізація природних форм в різних видах мистецтва.	Стилізація природних форм у графіці. Виконання композиції та створення виразного художнього образу.										
Дати																		
Теми лекцій																		
Теми практичних занять	Симетрія і асиметрія. Виконання композиції «Цирк» з асиметричними елементами. Техніка – гуаш (10 балів).	Створення творчої роботи з виявлення ритму. «Сучасне місто». Копія картин (10 балів).	Колір в композиції і. Композиція з теплою кольоровою гамою. «Свято», «Тривога» (10 балів).	Композиція з холодною гамою кольорів на вільну тему (10 балів).	Контрастні співвідношення в композиції. «Ліс», «Весна», «Літо» (10 балів).	Виконання композиції на площині в заданому масштабі (10 балів).	Ескіз книжкової мініатюри (10 балів).	Стилізація природних форм у графіці. (10 балів).	Стилізація художніх форм в художньому конструюванні. Виконання ескізного малюнку. (10 балів).	Виконання малюнків на візуалізацію природних форм (20 балів).	Виготовлення святкової листівки з декоративними елементами (20 балів).	Творча робота. Виконання декоративної композиції (кераміки, розписи, мереживо) (10 балів).	Виконання декоративної композиції. Завершальний етап роботи. (10 балів).					
Самостійна робота	Творча робота на вільну тему зі зміною пропорцій (5 балів).	Композиція на контраст на тему: Східні мотиви в українській орнаментіці. (5 балів).	Намалювати ескіз килима, тканини, книжкової мініатюри в арабському – мусульманському стилі (5 балів).	Створення творчої роботи з використанням фактури і текстури (5 балів).				Стилізація природних форм в ювелірних прикрасах (5 балів).										
ІНДЗ	Дослідження прийомів композиції в натюрморті (30 балів).																	
Підсумковий контроль	ПМК (50 балів) Екзамен																	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1. Поняття про композицію.			
1	Закони композиції. Виконання композиційних замальовок на аркушах різних форматів і розмірів.	2	10
2	Створення пейзажу на основі уяви або творів відомих художників. Техніка – акварель.	2	10
3	Створення гармонійної палітри кольорів на основі природного аналога. Композиція з передачею монументальності.	2	10
4	Виконання композиції на тему: «Історичні постаті України».	2	10
5	Створення виразної цілісної композиції з підкресленням монументальності розміром, кольором, формою, тоном.	2	10
Усього:		10	50
Змістовий модуль 2. Основні засоби композиції			
1	Створення художнього образу за допомогою прямих та хвилястих ліній, направлених вгору або вниз (ручки – гелеві, кульові або фломастери різної товщини).	2	10
2	Створення образних композицій з ліній і крапок (вугілля, туш - перо).	2	10
3	Виконання малюнку різнохарактерних фантазійних образів на основі однакових плям (чорна і біла гуаш).	2	10
4	Зображення форми предметів за допомогою ліній.	2	10
5	Застосування точок і ліній у площинних композиціях та передача руху в малюнку.	2	10
Усього:		14	70
Змістовий модуль 3. Художні засоби виразності композиції.			
1	Створення врівноважених асиметричних і симетричних композицій на тему: «Цирк».	2	10
2	Визначення ритму в композиції. Створення творчої роботи з виявленням ритму. Тема: «Сучасне місто». Передача руху та передача спокою.	2	10
3	Колір як засіб виразності композиції.	2	10
4	Пошук кольорової гармонії у природі. Композиція з теплою або холодною гаммою. Створення композиції на тему: «Сади цвітуть», «Квітучий луг», «Перед грозою» (За вибором студентів).	2	10
5	Контраст і нюанс форми. Контрастні і нюансні форми в композиції на тему: «Чудовий ранок – молодий і ніжний», «Весна», «Морська фауна», «Рожевий ранок».	2	10
6	Виконання композиції на площині в заданому масштабі.	2	10
7	Ескіз книжкової мініатюри в арабо – мусульманському стилі. Розташування на кольоровому або тонованому папері. Техніка – акварель.	2	10
Усього:		14	70
Змістовий модуль 4. Вивчення форм в природі.			
1	Стилізація природних форм у графіці і художньому конструюванні: «Дерево життя», «Букет», «З живого джерела народного мистецтва».	4	10
2	Виконання візуалізації природних форм спрямованої на створення виразного художнього образу.	4	10

3	Виготовлення святкової листівки із декоративним зображенням рослин, квітів, дерев (до Великодня, до травневих свят, до Дня матері).	4	10
4	Творча робота. Виконання декоративної композиції (мереживо, кераміка, розписи).	4	10
Усього:		16	40
Усього годин:		54	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	Бали
1	Виконання композиції з акцентом на вертикалі. Копії творів художників: О. Дейнеки, В. Салахова, Б. Неменського.	6	5
2	Урівноваження композиції. Зображення предметів в натюрморті і вміння передати урівноваженість. Техніка виконання – довільна.	4	5
3	Виконання ескізу сюжетної композиції на тему: «Студентські будні» з передачею руху.	4	5
4	Робота над серією малюнків з тональною плямою (штрихування). Графічні матеріали – сангіна, вугілля.	6	5
5	Творча робота. Техніка виконання – гуаш.	5	5
6	Творча робота з використанням всіх графічних засобів композиції.	2	5
7	Створення творчої роботи в стилі українського авангарду ХХ ст.	5	5
8	Створення творчої роботи з використанням фактури та текстури.	5	5
9	Створення роботи в стилі українського авангарду ХХ століття.	5	5
10	Виконання творчої роботи з використанням кольору в стилі сюрреалізму.	4	5
11	Виконання композиції в різному масштабі (птахи, тварини).	5	5
12	Виконання контрастної композиції на теми: «Ліс», «Весна».	5	5
13	Східні мотиви в українській орнаментиці (контраст, нюанс).	5	5
14	Намалювати ескіз килима, тканини, книжкової мініатюри в арабо – мусульманському стилі.	5	5
15	Стилізація природних форм в ювелірних прикрасах.	6	5
Усього:		72	75

8. Індивідуальні заняття

№ з/п	Назви тем III семестр	Кількість годин
1	Виконання композиції з підпорядкуванням усіх закономірностей задуму твору.	2
2	Виконання ескізу композиції пейзажу з передачею простору і монументальності.	2
3	Засоби композиції в малюнку. Виконання начерків з використанням засобів в композиції(лінія, крапка, пляма). Теми: «Зоряне небо», «Тиха річка», «Хвилі на морі».	4
IV семестр		
4	Робота над декоративною композицією в хроматичній гамі(«Салют»,	2

	«Прогулянка по Африці»).	
5	Передача настрою в композиції. Використання різних графічних технік: пастель, кольорові олівці («Казкові птахи», «На далекій півночі», «Дари природи», «Шоколадне королівство»).	2
6	Виконання абетки в стилі Г. Нарбута.	2
7	Копія творів художників к. ХІХ ст. (імпресіонізм).	2
8	Принципи побудови композиції у різних видах мистецтв (живопис, графіки, декоративно – прикладне мистецтво). Візуалізація природних форм в композиції.	2
	Усього:	18

9. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально – пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

- * словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція – прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій;
- * семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- * наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна робота студентів: з книгою, використання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально – пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії, виконання завдань за інноваційними технологіями, створення ситуації пізнавальної новини; метод цікавих аналогій.

10. Методичне забезпечення

IV. Методичне забезпечення курсу:

- ❖ опірні конспекти;
- ❖ навчальні посібники;
- ❖ робоча навчальна програма;
- ❖ наочні матеріали.

11. Індивідуальне навчально – дослідне завдання

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань з навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально – пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: реферативне дослідження у межах навчальної програми курсу, виконане на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних занять.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково – педагогічне дослідження у вигляді реферату; вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використання джерел. Критерії оцінювання подано відповідно у табл.. 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ (дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Складання плану	5 балів
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерела. Виклад фактів, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану проблеми.	20 балів
3.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.	5 балів
Разом		30 балів

Критерії оцінювання ІНДЗ

(науково – педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально – методичної карти, де зазначено види й термін контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у

національну 9 4- бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці 10.1 та 10.2

Індивідуальне навчально – дослідне завдання: «Композиція»

II курс, III семестр (залік)

1. Формат, його різновиди. Вплив формату на характер композиції.
2. Ритм в композиції.
3. Композиція в природі і мистецтві: спільне і відмінне між ними.
4. Симетрія в композиції малюнку.
5. Асиметрія в малюнку.
6. Динаміка в композиції.
7. Начерк, його особливості.
8. Роль вертикалі у композиційному вирішенні малюнку.
9. Перенос симетрії в малюнку (трансляція).
10. Композиція просторового вирішення, її вплив на характер, настрій.
11. Композиція «Ліс», правила при виконанні подібної роботи.
12. Колір, його значення в ідейному змісті та рішенні композиції.
13. Тепла кольорова гама, її використання в різних видах мистецтва.
14. Напрямок авангардизм. Ідейні засади та будова композиції художниками цього стилю.
15. Тварини і птахи в композиціях народного мистецтва.
16. Холодна гама кольорів.
17. Контраст в композиції.
18. Фактура в композиції.
19. Нюанс в композиції.
20. Рівновага в композиції.
21. Необхідність знань композиції в професії художника.
22. Творчий процес в діяльності художника.
23. Асоціативність і композиція.
24. Гармонія в композиції.
25. Горизонталь в композиції.
26. Замальовка за уявою, специфіка подібної роботи.
27. Декоративне зображення і натура, його вирішальна роль при виконанні композиції.
28. Рівновага в композиції.
29. Трансляція в симетричному вирішенні композиції.
30. Тон як емоційно виразний засіб композиції.

**Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної
дисципліни «Композиція» II курс, IV семестр (екзамен)**

1. Композиційна формула Леонардо да Вінчі («Тайна вечеря»).
2. Закони композиції.
3. Техніка «туш-перо» і значення обраної техніки в створенні композиції.
4. Композиція в просторі.
5. Закон типізації.
6. Закон новизни.
7. Роль горизонталі в композиції.
8. Новаторство в композиції епохи Відродження.
9. Ритмічні повтори в композиціях декоративних роботах.
10. Формат, його вплив на характер композиції.
11. Закон підпорядкування всіх закономірностей ідейному задуму твору.
12. Золотий перетин Леонардо да Вінчі.
13. Світлотінь в композиції.
14. Основні засоби композиції.
15. Прийоми композиції.
16. П'ять законів формоутворення в природі і мистецтві.
17. Начерк як основа композиційного бачення світу.
18. Етюд і його роль в композиції.
19. Колір та його значення в ідейному змісті та рішенні композиції.
20. Композиційна цілісність твору.
21. Ахроматичний ряд, його роль у вирішенні графічних композицій.
22. Начерки і етюди, їх значення в формуванні майбутнього художника.
23. Роль вертикалі у композиційному вирішенні малюнку.
24. Динаміка в композиції.
25. Ритм в композиції.
26. Роль вибору техніки у вирішенні композиції (кольорові олівці, графітний олівець, пастель, сангіна).
27. Замальовка за уявою, пояснити особливості подібної роботи.
28. Масштабне збільшення від ескізу до оригіналу і його вплив на композиційне рішення.
29. Абетка Григорія Нарбута.
30. Симетрія в композиції творів декоративно – прикладного мистецтва.
31. Асиметрія в композиції творів живопису.

32. Новизна в композиції художників кінця XIX – поч. XX ст. в картинах художників - імпресіоністів.
33. Симетрія в творах українського народного мистецтва.
34. Композиція і форма; створення подібних робіт в мистецтві.
35. Тематична композиція в декоративному мистецтві.
36. Алгоритм в композиції.
37. Роль матеріалу при виконанні композиції.
38. Принципи побудови композиції у різних видах мистецтва (живопис, графіка, декоративно – прикладне мистецтво).
39. Асоціативність і композиція.
40. Емоційно – образна виразність кольору в композиції.
41. Ритм як пластичний і кольоровий зміст виразності композиції.
42. Спокій та симетрія в емоційному рішенні композиції.
43. Тон як емоційно – виразний засіб композиції.
44. Гармонія в композиції (масштаб, ритм, колір).
45. Контраст в композиції.

12. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Композиція» оцінюються за модульно – рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове опитування, звіт, реферат, есе.
- Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

13. Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю за (II курс) III семестр

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій.	2
2.	Відвідування практичних занять.	12
3.	Робота на практичному занятті	100
4.	Самостійна робота	25
5.	Індивідуальна навчально – дослідницька робота.	30
6.	Підсумковий семестровий контроль - залік	50
	Підсумковий рейтинговий бал	229
	Коефіцієнт	2.29

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю за (II курс) IV семестр

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій.	3
2.	Відвідування практичних занять.	15
3.	Робота на практичному занятті	110
4.	Самостійна робота	40
5.	Індивідуальна навчально – дослідницька робота.	30
6.	Підсумковий контроль	50
	Підсумковий рейтинговий бал	248
	Коефіцієнт	4.13
	Екзамен	40

Рекомендована література:

Базова:

1. Волков Н.Н. Геометрия и композиция картины. – М., «Искусство», 1975.
2. Голубева О.Л. Основы композиции. Издат. Дом «Искусство», М.: 2004 - 244с.
3. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основы образотворчої грамоти. 2-е видання перероблене і доповнене. – К., 2002.
4. Шорохов Е.В. Основы композиции. – М., «Просвещение», 1979.
5. Форми і методи композиції у контексті сучасних наукових та практичних реалій. – Вижниця., 2007. – 126с.

Допоміжна:

1. Соколова Т.Н. Орнамент – почерк эпохи. – Л., «Аврора», 1979.
2. Кузин В.С. наброски и зарисовки. Пособие для учителя. – М., 1981.
3. Терентьев А.Е. Изображение животных и птиц средствами рисунка и живописи. – М., 1980.

Робоча програма навчального курсу

«Композиція»

Укладач: Кормакова Тетяна Леонідівна, викладач – методист циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

«Композиція». Програма навчальної дисципліни/

Укладач Кормакова Т.Л. – К.:

Університетський коледж Київського університету імені Бориса Грінченка,
2015. – 19 с.

